

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 У 002697 16 Увп
Бањалука, 9.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше, председника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Здравке Чучак као записничара, у управном спору по тужби С.К. из Б., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 16.10.2015. године Комисије (у даљем тексту: тужена), у предмету оспоравања обрачуна неовлашћене потрошње електричне енергије, одлучујући о захтјеву тужиоца, поднесеном по пуномоћнику М.Р. адвокату из Б., за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 002697 15 У од 4.2.2016. године, у нејавној сједници одржаној дана 9.11.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке, одбијена тужба против уводно означеног акта тужене, којим је, у тачки 1. диспозитива, одбијен захтјев тужиоца од 5.3.2014. године којим је оспоравао обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије на мјерном мјесту ИД број ... у износу од 664,59 КМ, те у тачки 2. диспозитива одбијен његов захтјев од истог датума, којим је оспоравао обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије на мјерном мјесту ИД број ... у износу од 1.118,10 КМ, па у тачки 3. диспозитива одлучено да свака странка сноси своје трошкове управног поступка. Ставом 2. изреке пресуде је одбијен тужиочев захтјев за враћање новца по основу незаконито обрачунате електричне енергије, као и захтјев за накнаду штете, а ставом 3. изреке одлучено да свака странка сноси своје трошкове спора.

Одбијање тужбе је суд образложио разлозима да је тужена поступајући по захтјеву тужиоца, сходно одредбама чланова 89, 90, 91. и 92. Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом („Службени гласник Републике Српске“ број 90/12 - пречишћени текст, у даљем тексту: Општи услови), утврдила да је тужилац испоручену електричну енергију за потребе домаћинства на мјерном мјесту ИД број ... користио за напајање дијела пословног простора, конкретно машине за производњу брикета-пелета, значи за обављање привредне дјелатности, због чега му је фактурисана разлика цијене утрошене електричне енергије између категорије остала потрошња и категорије домаћинства, а на другом мјерном мјесту ИД број ... преко постављеног кабла, прије струјних мјерних трансформатора, напајао једну утичницу мимо мјерења, коришћену за освјетљење пословног простора, што је све констатовано записницима приликом вршења контроле, које је тужилац потписао. Сходно наведеном, за прво мјерно мјесто је извршен обрачун накнаде примјеном члана 89. став 1. тачка д) Општих услова, а за друго мјерно мјесто примјеном истог става под в), о чему су дати ваљани разлози у

оспореном акту. При томе је суд констатовао да је тужена правилно примјенила Правилник о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби („Службени гласник Републике Српске“ број 70/10, у даљем тексту: Правилник) у поступку рјешавања спора по захтјеву тужиоца, доносићи закључак са сједнице од 5. 6. 2014. године за доношење одлуке у скраћеном поступку и утврђујући нацрт рјешења, који су достављени странкама са роком од 8 дана за достављање коментара на те акте, због чега не стоје паушални приговори тужиоца да контрола није извршена у складу са Општим условима. Такође је суд навео да је оспорени акт донесен у поступку извршења пресуде истог суда број 15 0 У 002250 14 У од 14.09.2015. године којом је тужба уважена и раније рјешење тужене од 26.06.2014. године поништено, те је у поновном поступку тужена утврдила све релевантне чињенице и учинила неспорним утврђивање неовлашћене потрошње, према сачињеним записницима прихваћеним као валидним доказима јер су на њима потписи тужиоца као крајњег купца, а чињенице из записника нису оспораване, тако да је неоснован приговор тужиоца да је без правног основа задужен за обрачунае накнаде неовлашћено утрошене електричне енергије.

Благовремено поднесеним захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост из основа садржаних у члану 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), то јест због повреде закона, другог прописа или општег акта и повреде прописа о поступка која је била од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је у претходној пресуди истог суда, наведено да се из списка предмета не види на основу чега су урађени записници о утврђивању неовлашћене потрошње електричне енергије, нити постоји податак да је дистибутер прописао поступак утврђивања и документовања неовлашћене потрошње, сходно чему чињенично стање није било потпуно утврђено, па како у извршењу те пресуде није изведена ниједна нова доказна радња нити утврђена нова чињеница, поставља се питање како је побијаном пресудом на основу истог чињеничног стања и примјеном истих прописа одлучено другачије. Наглашава да кривични поступак који је вођен против њега због неовлашћеног прикључења машине на електроенергетску мрежу, односно кривичног дјела из члана 95а. став 1. Закона о електричној енергији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске број 8/08-пречишћени текст, 34/09, 92/09 и 1/11, у даљем тексту: Закон о ЕЕ), због којег му је пресудом Основног суда у Бијељини број 80 ОК 065752 15 К од 17.11.2015. године изречена условна осуда, није правоснажно окончан, а том пресудом је (како наводи) „ослобођен од оптужбе“ (иако изрека те пресуде, достављене овом суду, не гласи тако) да је неовлашћено трошио електричну енергију на трафо станици која се налази у његовом дворишту (у погледу поменутог другог мјерног мјеста), те да у образложењу те пресуде стоји да он ништа није учинио на монтажи трафо станице, већ да је све на њој урађено по правилима струке, која трафо станица је након монтаже технички примљена од стране радника Елетродистрибуције Б., што значи да је та пресуда (како закључује) у том дијелу правоснажна. Будући да том пресудом у погледу другог мјерног мјеста, није утврђено да је неовлашћено трошио електричну енергију, сматра нејасним да је побијаном пресудом то утврђено. Како ни у погледу првог мјерног мјеста кривична пресуда није постала правоснажна, код чињенице да је машину прикључио на мјерно мјесто у кући, сматра да је јасно да није имао намјеру да неовлашћено троши електричну енергију, па је мишљења да се ни у том дијелу није могло побијаном пресудом утврдити да је неовлашћено користио електричну енергију, о којим чињеницама нижестепени суд није водио рачуна, због чега није могао ни правилно примијенити одредбе Закона о ЕЕ нити одредбе Општих услова. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи и удовољи његовом захтјеву из управног поступка, или да се пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање.

Тужена у одговору на захтјев, истиче да је захтјев неоснован, а у захтјеву се понављају наводи које је правилно одбио нижестепени суд уз изношење јасних и аргументованих разлога заснованих на материјалним прописима, па предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор тужене на захтјев, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11 - у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета произилази да је тужилац покренуо поступак рјешавања спора код тужене, у вези обрачуна неовлашћене потрошње електричне енергије на поменута два мјерна мјеста, ИД број ... и ИД број ..., оспоравајући те обрачуне, истичући да није било неовлашћене потрошње, а не спорећи да је каблом напојио машину која се налазила поред његовог пословног дијела објекта, као локације која је била најповољнија за истовар машине, додајући да је утичница на трафо станици постављена приликом њене изградње за евентуалне радове, као и сијалица за освјетљење приступа трафо станици. О извршеној контроли тих мјерних мјеста која припадају тужиоцу и на којима је он евидентиран као крајњи купац, постоје у спису записници, број ... од 27.12.2013. године о контроли првог мјерног мјеста ИД број ..., у којем је констатовано да је са дијела кућне инсталације одвео кабал СКС 4x16 mm на инсталацију пословног објекта којим је напојио дио тог простора, конкретно машину за производњу брикета - пелета, као и записник број ... од 27.12.2013. године о контроли другог мјерног мјеста ИД број ..., у којем је констатовано да је на дијелу прикључка прије струјних мјерних трансформатора, на жељезно-решеткастој трафо станици повезан кабл П 2x2,5 mm², који је на свом другом крају вођен преко конструкције трафо станице тако да је напајана једна утичница мимо мјерења, а електрична енергија са те утичнице коришћена за осветљење простора иза пословног објекта, која оба записника је тужилац уредно потписао као крајњи купац. На основу тако утврђеног чињеничног стања на лицу мјеста, тужена је извршила обрачун накнаде по основу неовлашћене потрошње електричне енергије, примјењујући Опште услове, којима је у одредби члана 89. став 1. тачка д) прописано да се под неовлашћеном потрошњом електричне енергије подразумијева потрошња у случају када крајњи купац троши електричну енергију за категорију потрошње која му није одобрена електроенергетском сагласношћу, јер је као купац електричну енергију испоручену за потребе домаћинства користио за напајање дијела пословног објекта односно машине за производњу брикета - пелета, што значи да је електрична енергија коришћена за обављање привредне дјелатности, сходно чему му је фактурисана разлика цијене утрошене електричне енергије између категорије остала потрошња и категорије домаћинства, као и разлика обрачунске снаге за те двије категорије, по ком основу је задужен за износ од 664,59 KM. Такође је и за друго мјерно мјесто поменуто утврђено чињенично стање, представљало основ за обрачун накнаде за неовлашћену потрошњу електричне енергије, јер је постављени кабал прије струјних мјерних трансформатора напајао једну утичницу мимо мјерења, по ком основу је обрачун накнаде извршен примјеном одредбе члана 89. став 1. тачка в) Општих услова (потрошња без мјерних уређаја или мимо њих), што је све образложено у оспореном акту. Побијаном пресудом је тужба против оспореног акта одбијена, са разлозима већ изнесеним у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Побијаном пресудом је правилно одбијена тужба против оспореног акта, јер је, како је то образложено од стране нижестепененог суда, оспорени акт заснован на

правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и на правилној примјени материјалног права, при чему нису учињене повреде правила поступка на које неосновано указује тужилац.

Како је чињенично стање у погледу поменути два мјерна мјеста на којима је неспорно тужилац крајњи купац, утврђено поменути записницима, које је тужилац потписао, немајући примједби на правилност утврђеног чињеничног стања, које управо указује, везано за прво мјерно мјесто, на потрошњу електричне енергије за категорију потрошње која тужиоцу као крајњем купцу није одобрена електроенергетском сагласношћу, чиме је испуњен услов из члана 89. став 1. тачка д) Општих услова, а такође везано за друго мјерно мјесто да је неовлашћено вршио потрошњу електричне енергије без мјерних уређаја односно мимо њих, чиме је испуњен услов из члана 89. став 1. тачка в) Општих услова, то је тужена правилном примјеном одредаба члана 90, 91. и 92. Општих услова извршила обрачун неовлашћене потрошње електричне енергије, чија правилност и није спорна, о чему су у побијаној пресуди дати довољно јасни и аргументовани разлози, које тужилац наводима захтјева и не доводи у сумњу.

Стога су без утицаја тужиоци приговори да одговорност за наведену неовлашћену потрошњу не лежи на њему, већ евентуално у погледу другог мјерног мјеста на снабдјевачу који је био дужан да увиди неправилности, ако их је било на дан 13.2.2014. године када је вршена контрола мјерних мјеста, а то из разлога што је неспорно да је тужилац као крајњи купац неовлашћено користио електричну енергију на том мјерном мјесту, а што се такође односи и на поменуто прво мјерно мјесто, за које није од утицаја што пресуда у кривичном поступку којом му је изречена условна осуда није постала правоснажна, а нити што том пресудом није оглашен кривим у погледу неовлашћене потрошње електричне енергије на другом мјерном мјесту, све имајући у виду да је одредбом члана 11. став 1. тачка а) и б) Општих услова прописано да је крајњи купац, што је у конкретном случају тужилац, обавезан поднијети дистрибутеру захтјев за издавање електроенергетске сагласности у складу са одредбама Општих услова (тачка а.) и поднијети захтјев и закључити уговор о прикључењу са дистрибутером (тачка б.).

Ставом 2. тог истог члана тачка б) Општих услова, је прописано да крајњи купац, редовно и благовремено плаћа преузету електричну енергију, а тачком њ) истог члана прописано да је обавезан заштитити мјерне уређаје који су на његовом посједу, од неовлашћеног приступа, те тачком ж) истог члана прописано да је обавезан обавјештавати дистрибутера о неисправности и уоченим промјенама на прикључним и мјерним уређајима, а које обавезе тужилац као крајњи купац није испоштовао. Сходно томе се не може довести у сумњу утврђење о његовој одговорности за неовлашћену потрошњу електричне енергије на поменути два мјерна мјеста, на којима је он неспорно крајњи купац односно потрошач.

Чланом 89. став 1. тачка а) Општих услова је прописано да у случају када се утврди да је дошло до неовлашћене потрошње, код самовољног прикључења објекта на дистрибутивну мрежу без електроенергетске сагласности и уговора, обрачун се врши у складу са одредбом члана 91. став 2. тачка а) подтачка 4) и члана 91. став 2. тачка б) подтачка 1) Општих услова, за шта дистрибутер има овлашћење у одредби члана 74. тачка 12. Закона о ЕЕ која прописује да се Општим условима, поред осталог, уређује начин утврђивања количине и снаге неовлашћено утрошене електричне енергије, као и начин обрачуна и наплате тих количина електричне енергије, према којим одредбама је то и учињено у конкретном случају.

У погледу самог проведеног поступка, чланом 89. став 2. Општих услова је прописано да је дистрибутер дужан да пропише поступак утврђивања и документовања неовлашћене потрошње, а чланом 110. Општих услова прописано да тужена рјешава спорове у складу са одредбама Правилника, на један од начина предвиђених том одредбом, који начини, поред мирног рјешавања спорова и спровођења формалне расправе, предвиђју и спровођење скраћеног поступка, како је то учињено у конкретном случају.

Чланом 71. Правилника су прописани услови за спровођење скраћеног поступка, између осталог, ако се стање ствари може утврдити на основу службених података којима тужена располаже а није потребно посебно саслушање странака ради заштите њихових права, односно интереса, а такође чланом 72. тог правилника је прописано да тужена доноси закључак о скраћеном поступку и нацрт рјешења, које доставља странкама остављајући им рок за давање коментара, што је и учињено у конкретном случају, након чега се у смислу члана 73. истог правилника објављује обавјештење за јавност о поднесеном захтјеву и току поступка по захтјеву, те оставља рок за подношење коментара заинтересованих лица, те тужена потом на редовној сједници доноси, у смислу члана 74. тог правилника, коначну одлуку о захтјеву за рјешавање спора на основу поднесених доказа странака, нацрта рјешења и достављених коментара.

Управо према наведеним одредбама Правилника је поступљено приликом доношења оспореног акта, због чега нису учињене повреде правила поступка на које се тужилац у захтјеву неосновано позива, о чему је у оспореном акту дато ваљано образложење, чиме су отклоњени недостаци поступка на које је указано у ранијој пресуди нижестепеног суда у чијем извршењу је донесен оспорени акт, тако да се ти приговори тужиоца у погледу разлике побијане пресуде у односу на ранију пресуду истог суда, указују без основа.

С обзиром на наведено, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди нису остварени разлози незаконитости предвиђени одредбом члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев тужиоца за њено ванредно преиспитивање одбија, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић